

Informacja o ustawie z dnia 5 sierpnia 2025 r. o certyfikacji wykonawców zamówień publicznych.

Ustawa określa zasady:

- 1) certyfikacji wykonawców zamówień publicznych, zwanej dalej „certyfikacją”, w tym zakres, warunki i tryb jej udzielania oraz okres jej ważności;
- 2) posługiwania się certyfikatem wykonawcy zamówień publicznych, zwanym dalej „certyfikatem”;
- 3) gromadzenia w systemie teleinformatycznym danych dotyczących certyfikacji, w tym danych dotyczących wydanych certyfikatów, oraz zasady dostępu do tych danych;
- 4) akredytacji podmiotów udzielających certyfikacji, zwanych dalej „podmiotami certyfikującymi”.

Certyfikacja będzie umożliwiała wykonawcy potwierdzenie, że nie podlega on wykluczeniu z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oraz że posiada zdolność do należytego wykonania takiego zamówienia. Wykonawca będzie uprawniony do powoływania się na certyfikację i posługiwania się certyfikatem na potrzeby wielu różnych postępowań, bez konieczności każdorazowego gromadzenia i składania dokumentów. Wykonawca będzie mógł ubiegać się o certyfikację i posługiwać się nią w postępowaniu na zasadzie dobrowolności. Ustawa nie przewiduje obowiązku certyfikacji.

Głównym założeniem certyfikacji jest ograniczenie obowiązków, zarówno po stronie wykonawców, jak i zamawiających, związanych z weryfikacją podmiotową wykonawców. Posługiwanie się certyfikatem ma przyczynić się do skrócenia czasu potrzebnego na przygotowanie oferty. Będzie ponadto sprzyjać profesjonalizacji oraz transparentności procesu weryfikacji wykonawców, w związku z powierzeniem weryfikacji niezależnym, wyspecjalizowanym podmiotom.

Certyfikacja będzie udzielana, zgodnie z żądaniem wykonawcy, na okres od roku do 3 lat, licząc od dnia jej udzielenia.

W przyjętym modelu certyfikacji przewiduje się możliwość uzyskania dwóch rodzajów certyfikacji, tj.:

- 1) certyfikacji potwierdzającej niepodleganie przez wykonawcę wykluczeniu („certyfikacja niepodlegania wykluczeniu”) – ma ona umożliwić potwierdzenie tego, że nie zachodzą względem wykonawcy podstawy wykluczenia z postępowania o

udzielenie zamówienia uregulowane w art. 108 i art. 109 ustawy Prawo zamówień publicznych;

- 2) certyfikacji potwierdzającej posiadanie zdolności do należytego wykonania zamówienia („certyfikacja zdolności wykonawcy”) – ma umożliwić wykonawcy potwierdzenie swojej zdolności do należytego wykonania zamówienia (ich zakresu, sposobu spełniania zdolności lub poziomu zdolności, np. posiadanego doświadczenia, kwalifikacji, uprawnień zawodowych), którą następnie będzie wykorzystywał do wykazywania spełniania warunków udziału w konkretnym postępowaniu o udzielenie zamówienia.

Ustawa określa również przesłanki utraty ważności certyfikacji, zasady sprawowania nadzoru przez podmiot certyfikujący nad aktualnością ważności udzielonej certyfikacji w okresie, na jaki certyfikacja została udzielona, oraz warunki zawieszenia ważności certyfikacji i przeprowadzenia aktualizacji jej ważności.

Elementem regulacji jest również określenie podmiotów certyfikujących i zasad uzyskania przez te podmioty akredytacji, w tym wskazanie, że akredytację przeprowadza Polskie Centrum Akredytacji, zwane dalej „PCA”. Certyfikacji niepodlegania wykluczeniu będą udzielać podmioty certyfikujące akredytowane przez PCA, należące do jednostek sektora finansów publicznych, a także państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej i jednoosobowe spółki Skarbu Państwa. W przypadku certyfikacji zdolności wykonawcy, o akredytację PCA będzie mogła ubiegać się każda jednostka, zaś udzielenie jej akredytacji uzależnione będzie wyłącznie od spełnienia warunków jej udzielenia zgodnie z przepisami ustawy oraz ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku.

Procedura certyfikacji będzie przeprowadzana na podstawie umowy zawieranej pomiędzy wykonawcą a podmiotem certyfikującym. Ustawa zakłada, że procedura certyfikacji wykonawców zamówień publicznych powinna być przeprowadzona przez podmiot certyfikujący w terminie 30 dni od dnia zawarcia umowy, chyba że strony umowy ustalą inny termin.

Ustawa reguluje także kwestię zakończenia procedury certyfikacji, w ramach której podmiot certyfikujący zawiadomi wykonawcę o udzieleniu bądź o odmowie udzielenia certyfikacji. Możliwość odmowy udzielenia certyfikacji związana będzie, w przypadku certyfikacji niepodlegania wykluczeniu, z niepotwierdzeniem braku istnienia podstaw wykluczenia wykonawcy z udziału w postępowaniu w zakresie objętym procedurą, zaś w przypadku certyfikacji zdolności wykonawcy – z niepotwierdzeniem posiadania przez

wykonawcę zdolności do należytego wykonania zamówienia, w zakresie objętym procedurą certyfikacji. Odmowa udzielenia certyfikacji wiązać się będzie z obowiązkiem podania przez podmiot certyfikujący uzasadnienia faktycznego i prawnego swojej decyzji. Wykonawca, w terminie 21 dni od dnia doręczenia mu zawiadomienia o odmowie, będzie mógł złożyć zastrzeżenia. Podmiot certyfikujący będzie rozpatrywał zastrzeżenia w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia ich wniesienia. W przypadku ponownej odmowy udzielenia certyfikacji, wykonawca nie będzie miał już możliwości podejmowania dalszych działań w ramach tej procedury; ulegnie ona ostatecznemu zakończeniu. W przypadku pozytywnego zakończenia procedury certyfikacji, wykonawca otrzyma certyfikat, wydany w postaci elektronicznej.

Ustawa reguluje kwestię utworzenia i prowadzenia przez ministra właściwego do spraw gospodarki systemu teleinformatycznego, w którym będą gromadzone informacje o certyfikowanych wykonawcach, wydanych certyfikatach oraz podmiotach certyfikujących, tj. Bazy Danych o Certyfikacji Wykonawców Zamówień Publicznych.

W celu zapewnienia sprawnego korzystania z certyfikatów w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, dokonano również niezbędnych zmian w przepisach ustawy Prawo zamówień publicznych.

Zgodnie z przepisem przejściowym do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, o których mowa w ustawie Prawo zamówień publicznych, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy znajdą zastosowanie przepisy dotychczasowe.

Rada Ministrów, po upływie 4 lat od dnia wejścia ustawy w życie, będzie obowiązana dokonać przeglądu funkcjonowania jej przepisów oraz przedłożyć Sejmowi i Senatowi informację o skutkach obowiązywania ustawy wraz ze wskazaniem ewentualnej konieczności podjęcia działań korygujących.

Ustawa wejdzie w życie zasadniczo po upływie 10 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Po upływie 4 miesięcy od dnia ogłoszenia wejdą w życie przepisy dotyczące podmiotów certyfikujących.

Z dniem 1 stycznia 2026 r. wejdzie w życie zmiana art. 11 ust. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych (ograniczenie zakresu wyłączeń z reżimu ustawy Prawo zamówień publicznych).

Po upływie 4 lat od dnia ogłoszenia wejdą w życie art. 5 ust. 3 pkt 2 i ust. 5 (jest to konsekwencja rozwiązania przyjętego w art. 40; wyłączenie stosowania art. 5 ust. 1 pkt 3 lit. a tiret drugie i trzecie oraz ust. 2 przez okres 4 lat od dnia ogłoszenia ustawy).

Ponadto po upływie 4 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy wejdą w życie art. 14, art. 19–23, art. 25 i art. 32–35, przepisy te wpływają na przygotowanie się przez Polskie Centrum Akredytacji do udzielania akredytacji podmiotom zamierzającym udzielać certyfikacji (przygotowanie programu akredytacji oraz przeprowadzenia samej procedury akredytacji).